

Kul hakkı

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْخُلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ
أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

Muhterem Müslümanlar!

Dinimiz İslam “kul hakkı” kavramı ile çok geniş bir hukuk çerçevesi çizmiş, bu hukukun ihlal edilmesi durumunda ise ahirette acıklı bir azabın beklediğini bildirmiştir. Üstelik Allah çok merhametli ve çok bağışlayıcı olmasına rağmen, kendi katında kul hakkının affının mümkün olmayacağını da bildirmiştir.

Kul hakkı çerçevesi içerisine diğer insanların can, mal, mülk, sağlık, namus, sıhhat, hukuk ve benzeri alanlardaki hakları dâhildir. Herhangi bir alanda diğer insanların zarar görmesi hâlinde kul hakkı başlar.

Muhterem Kardeşlerim!

Bakara suresinde şöyle buyrulur:

“Mallarınızı aranızda haksız sebeplerle yemeyin. Kendiniz bilip dururken, insanların mallarından bir kısmını haram yollardan yemeniz için o malları hâkimlere (idarecilere veya mahkeme hâkimlerine) vermeyin.”¹

Bununla birlikte, doğrudan kendisi suç ve kötü kabul edilen, adam öldürme, gasp, soygun, zina gibi eylemler büyük kul hakları içine girdiği gibi, yalancı şahitlik etmek, iftira atmak, alay etmek, dedikodu yapmak, yardıma koşmamak gibi ameller ve filler de kul hakkının ihlaline girmektedir.

Aziz Müslümanlar!

Allah’ın affetmediği kul hakkını affettirmenin tek yolu, hakkı ihlal edilen kula gidip özür dilemek, zararını tazmin etmek; ayrıca yapılan bu kötülükler için de Allah’a yalvarıp tevbe etmek, bir daha o kötü amellere bulaşmamaktır. Eğer bu böyle olmaz ise, bir kul ne kadar abid olursa olsun ahirette müflis olarak kabul görecektir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bu konuda şöyle buyurmaktadır:

“Müflis, şu kimsedir ki, kıyamette, defterinde pek çok namaz, oruç ve zekât

sevabı bulunur. Fakat, bazılarında çeşitli yönden zararı dokunmuştur. Sevapları, bu hak sahiplerine dağıtılır. Hakları ödenmeden önce sevapları biterse, hak sahiplerinin günahları, bunun üzerine yükletilip cehenneme atılır.”²

Muhterem Cemaat!

Ölüm haktır, hesap günü haktır. Davranışlarımıza, sözlerimize titizlikle dikkat edelim, kendimizi muhasebe edelim. Kul hakkına girmeyi hafife almayalım. Kıyamet gününün sıkıntıları herkesi terletecekken, mümkün merteye mühletimiz sona ermeden kul hakkından kendimizi arındıralım. Günahlar ve elbette ki kul hakları belimizi büken ağır yükler gibidir. Bu yükleri varacağımız son durağa erişmeden önce üzerimizden atmamız ve onları asla bir daha yüklenmememiz gerekir.

Allah resulü (s.a.v.) bu hususta şöyle buyurur:

“Bir günah işledikten sonra tevbe edip iyilik işleyen kimse, üzerine çok dar bir zırh giyinen bir adama benzer. Günahtan sonra bir iyilik yaparsa zırhın halkalarından biri çözülür. Bir iyilik daha işlerse öbür halka da çözülür. Bir iyilik daha işlerse öbür halka çözülür. Yapılan iyiliklerin sonunda zırh yere düşer.”³

Muhterem Müslümanlar!

En hayırlısı ve akıllıcası işi baştan çözmektir. Bunun için de, kul hakkına girmemek, kullardan helallik isteyecek duruma düşmemek için şu sözü hayatımızda esas alalım: “Özür gerektiren bir şey söyleme ve yapma!” Eğer öylesi bir hataya düşmüş isek de samimiyetle pişman olalım, hakkına girdiğimiz şahsın rızasını alalım. Eğer o şahsa veya yakınlarına ulaşamıyorsak da onun adına hayır işleyip, ona duada bulunabiliriz. Umulur ki böylelikle Allah’ın affına erişmiş oluruz.

¹ Bakara suresi, 2:188

² Muslim, Birr, 77; H. No: 2581

³ Et-Terğîb ve't-Terhîb, IV/106